

Quum recenti adhuc memoria Borbonius Romam vicit. Ceterum Gallia hodie non æque late patet æque olim; nam & Italia pars ea, quæ inter Alpes & Anconam sita est Gallia Cisalpina quondam dicta fuit, nunc autem Lombardia appellatur: & Belgarum magna pars hodie Germaniæ adscribitur, quæ ex Cæsaris, & Ptolemæi veterumque omnium descriptione ad Galliam pertinebat: Galliam enim Transalpinam quam Plin. Comata, Ptolemæus Celtogalliam vocat, in tres partes divisere, Celticam, Belgicam, & Aquitaniam. Prole in quatuor, Aquitaniam, Lugdunensem, quæ eadem est cum Cæsaris Celtica, Belgicam & Narbonensem. Definiverunt eam Pyrenæis Montibus, Rheno, Oceano & Alpium jugis: quum hodie quicquid a Calero Orientem versus spectat non Galliæ sed Germaniæ adenseatur, & Rheni utramque ripam Germani late sibi vindicent. Urbes præcipue sunt Lutetia Parisiorum, Massilæ, Narbona, Lugdunum, Pittanium, Burdigola, Neomagus, Juliomagus, Arelate, Rothomagus, Ruspella, aliæque plurimæ, de quibus in particularibus descriptionibus fufius. Lacubus non caret Gallia. Inter eos principis loci qui Latinis Lemanus: plerisque Galliæ Lacus habitus. De quo cum peculiare in hoc volumine Tabulam habeat, plura hic non addam, eo Lectorem remittens. Quarta ab Opido Arverna in Bello milliaris parte Mons est, inque eo Lacus late se extendens: tam altus, ut fundo existimeretur carere. Nulli in eum, quod quidem intuentium oculis patere potest, influit Aqua. Si quis quid in eum projiciat, Tonitruum dicitur mox auditurus, Fulgetra visurus, Pluviam & Crandinem habiturus. Haud procul inde Crypræ est, cuius os rotundum, vulgo *Creux de Soulcis*: & Abyssus, cuius profunditas explorari nequit: & huic si quis injecto lapide aurem admoveat, murmur præcepturus auribus perhibetur ingens & mirabilem strepitum, Tonitruo ex remotioribus venienti locis non absolum. Æstivis mensibus etsi nihil iniiciatur, Strepitus tamen in cavitatibus intelligitur. Putantur inesse venti, inter se quasi belligerantes. Abitacini vel Avitaci, cui ab avito nomen, Lacus in Arvernia apud Claromontem tam graphica est apud Sidonium lib. ii Epist. ii rei que conveniens descriptio, ut hodie primum delineata videatur, quæ dexter, quæ laevus. De Rubro Lacu legendus Pomponius Mela lib. ii cap. quo Gallia Narbonensis depingitur, Plin. Rubensem nominat. Alium Nægarum Strab. & Steph. Latetur etiam Gallia Fluminibus, quæ magna, quæ parva, innumeris. Nominat simul Fluvios non paucos Ausonius Eidylio 111, ubi de Mosella.

Non tibi se Liger anteferet, non Axona præcep,
 Matrona non, Gallis, Belgisque intersita finis;
 Santonico refluxus non ipse Carantonus æstu,
 Amnis, & auriferum post ponet Gallia Tarnem:
 Insanumque ræens per saxa rotantia late
 In mare purpureum, Domina tamen ante Mosella
 Nunsine adorato, Tarbellius ibit Atarnis.

Et paullo post,
 Te Druna te sparsis incerta Druentia ripis,
 Alpinique colent fluvii, duplicemque per urbem
 Qui meat, & dextra Rodanus dat nomina ripæ:
 Te Stagnis ego caruleis, magnumque sonoris
 Angibus, æquorea te commendabo Garumna.